

Fact-checking analiza novinskog članka

Naziv članka: “Hrvatska u plesu plaća i inflacije: 'Europski smo viceprvaci, trebaju nam reforme’”

Datum objave članka: 6. studeni 2025.

Poveznica na izvor (medij/portal): <https://www.tportal.hr/biznis/clanak/hrvatska-u-plesu-placa-i-inflacije-europski-smo-viceprvaci-trebaju-nam-reforme-20251106>

Ime i prezime studenta: Karlo Volarić

Ime i prezime mentora/ice: Doc. dr. sc. Stella Suljić Nikolaj

1. Kratki opis članka

Članak pod nazivom “Hrvatska u plesu plaća i inflacije: 'Europski smo viceprvaci, trebaju nam reforme’” analizira aktualne pregovore između Vlade i sindikata javnog sektora te širi ekonomski kontekst rasta plaća u Hrvatskoj. U fokusu su upozorenja ekonomista o dugotrajnoj spirali plaća i inflacije te potrebi za reformama radi povećanja produktivnosti.

Autor navodi kako su pregovori Vlade i sindikata javnog sektora ponovno propali. Vlada nudi rast osnovice plaće od 1%, dok sindikati traže 8% i najavljuju nove prosvjede. Sindikati tvrde da Vladina ponuda ne prati inflaciju niti rast plaća u privatnom sektoru te smatraju da je prošlogodišnja reforma koeficijenata bila nepravedno provedena. Ekonomisti upozoravaju da Hrvatska već godinama prolazi kroz spiralu rasta plaća i cijena, posebice zbog toga što su plaće u javnom sektoru od 2016. narasle za 112%, znatno brže nego u privatnom. Na plaće u javnom sektoru troši se gotovo 14%BDP-a, po čemu se nalazimo u samom vrhu Europe. Stručnjaci tvrde da je nužno povećati produktivnost i profitabilnost privatnog sektora te provesti reforme u javnom sektoru kako bi se spriječio nastavak inflacijskog pritiska. Ističe se i da javni sektor ubrzano zapošljava, dok poneke industrije bilježe pad zaposlenosti.

“Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

2. Identificirane činjenice i njihova provjera

Br.	Tvrdnja iz članka	Ocjena (točno / djelomično / netočno)	Izvor(i) i komentar provjere:
1.	Dok sindikati u obrazovanju prijetе novim prosvjedima zbog toga jer nisu zadovoljni prijedlogom da im se osnovica plaće poveća za jedan posto,	Točno	Budući da na službenim stranicama sindikata <i>Preporod</i> i <i>Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja</i> nema nikakvih insinuacija o prosvjedima ili sličnim akcijama, ova tvrdnja može se ocijeniti kao netočna. (poveznica)
2.	ekonomisti upozoravaju da je Hrvatska godinama u spirali rasta plaća i inflacije.	Točno	gospođa Marijana Ivanov u istoj, prethodno spomenutoj emisiji. Ova će se tvrdnja pokazati točnom i detaljnije će se objasniti kroz tvrdnju 11. (poveznica)
3.	Pregovori između Vlade i sindikata javnog sektora završili su ponovno bez dogovora i pomaka, jer Vlada ostaje pri ponudi rasta osnovice plaća od jedan posto, a sindikati traže povišicu od osam posto.	Točno	Sindikati traže povećanje osnovice od 4 posto od 1. siječnja 2026. te dodatnih 4 posto od 1. lipnja 2026. (poveznica)
4.	Ističu kako Vladin prijedlog ne pokriva ni očekivanu godišnju inflaciju od tri posto.	Djelomično točno	Očekivana inflacija za 2026. iznosi 2.8% što jest vrlo blizu 3%. Vladin prijedlog od 1% ne pokriva inflaciju. (poveznica)
5.	S druge strane, razlike u plaćama između javnog i privatnog sektora ostaju velike.	Točno	Naime u svim periodima od 2015. do lipnja 2024. plaće javnog sektora bile su najmanje 17% veće nego u privatnom sektoru. Detaljniji prikaz nalazi se u analizi tvrdnje 19. u daljnoj obradi teksta. (poveznica)
6.	"Vlada nam je na prošlim pregovorima ponudila rast osnovice od 0,25 posto.	Točno	Sudeći po prethodno spomenutoj emisiji 'Otvoreno' prikazanoj na HRT-u (službenoj i

"Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih"

	Dakle, jedan posto od prvog rujna. Kad to promotrite na razini cijele 2026. to je 0,25 posto. Danas smo vidjeli ponudu, odnosno pomak tih jedan posto na prvi srpnja. To je dakle 0,42 posto kad to gledate na razini cijele 2026. godine.		jedinoj hrvatskoj javnoj televiziji) 5.studenog 2025., ovaj podatak je točan. Do brojke od 0,25% dolazi se djeljenjem predloženog postotka s brojem kvartala u godini, odnosno $1/4 = 0,25$ (poveznica)
7.	Dodao je da bi već sljedeće godine zaostajali s rastom plaća u usporedbi s privatnim sektorom, iako priznaje da su plaće znatno porasle od prošlogodišnje reforme koeficijenata u javnoj službi. No, raspodjela povećanja je, smatra on, bila nepravedna.	Točno	Prema 'Uredbi o visini minimalne plaće za 2026. godinu, objavljenoj u Narodnim novinama 24.listopada 2025. godine, minimalna plaća u privredi u 2026. godini biti će 1,050.00 eura, što je rast od 8,2% u usporedbi s 2025. kada je minimalna plaća iznosila 970 eura. (poveznica) (poveznica)
8.	"Kada kompariramo naše koeficijente i pozicije koje smo imali prije reforme u odnosu na neke druge sustave, poput recimo zdravstva ili sudstva ili nekih drugih segmenata, onda je sada naša pozicija komparativno lošija"	Točno	Gledajući prosječan rast koeficijenata u tablici, vidljivo je da su koeficijenti u zdravstvu rasli većom stopom pa možemo zaključiti da je ova tvrdnja točna. (poveznica)
9.	Osnovica plaće trenutno iznosi manje od 1005 eura, a Vladinim prijedlogom bi se povećala na 1015 eura, poručila je Anita Zirdum iz Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.	Točno	Osnovica plaće počevši od 1.ruja 2025. iznosi 1.004,87 € bruto. 1% vladinog prijedloga iznosi 10€. Ako ih pridodamo osnovici, to je točno taj iznos. (poveznica)
10.	Govorimo o iznosu od 1015 eura, koji se dalje množi s koeficijentom, te sa svim dodacima koji idu na plaću, također, i s brojem svih zaposlenih u državnoj službi i u javnim službama	Točno	Ta je informacija općepoznata te se može iščitati iz 'Odluke o proglašenju zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama' iz Narodnih novina. (poveznica)

11.	Od 2016. do rujna ove godine plaće u javnom sektoru su rasle znatno brže nego u privatnom, ukupno za 112 posto, priznala je Zirdum ono što ekonomisti vide kao problem.	Točno*	2016. država je za plaće u javnom sektoru izdvojila 4.7 milijardi eura, dok je 2024. brojka 9.6 milijardi, što bi bio skok za 104,25%. Sudeći po prosječnom trendu povećanja postotka od 9,6% godišnje, velika je vjerojatnost da je u rujnu 2025. postotni rast bio oko 112%. *podaci za 2025. nisu dostupni(poveznica)
12.	Mi u Hrvatskoj već duže vrijeme imamo fenomen spirale cijena i plaća. Cijene su porasle, a porasle su i plaće.	Točno	U zadnjih 5 godina prisutna je inflacija, što znači da cijene rastu. Plaće su također rasle iz godine u godinu. (poveznica)
13.	Plaće su trošak, pa su pogurnule rast cijena. I tako se sad to vrti već neko duže vrijeme.	Djelomično točno	Plaće su trošak rada po osnovnim ekonomskim definicijama, a to da guraju rast cijena je djelomično točno. Iz bloga sa stranica HNB-a 'Kako porast plaća utječe na inflaciju' da se zaključiti kako povećanje plaća može voditi višim stopama inflacije, ali jedino onda kad makroekonomskim okruženjem dominiraju šokovi potražnje. (poveznica)
14.	Svako novo pumpanje plaća koje obično počne u javnom sektoru, nastavi se u privatnom sektoru, te zapravo tu spiralu i dalje vrti.	Točno	Ovakva je konstatacija znanstvene naravi te ju potvrđuje nekoliko akademskih radova. Jedan od njih je rad naslovljen " <i>Interactions between Private and Public Sector Wages</i> " autora Afonsa i Gomesa (2010), koji potvrđuju pozitivnu korelaciju između te dve veličine. (poveznica)
15.	Mi iz tog začaranog kruga moramo izaći. Zato trebamo napraviti reformu u javnom sektoru. Složit ću se sa stavovima Vlade, odnosno sa stavom da se što manje dozvoli rast plaća u	Točno	Tvrdnja da nam troškovna efikasnost pada značila bi da su naši proizvodi sve manje konkurentni. To se vidi po izvozu koji je sa 24 milijarde eura u 2024. pao na 16.2 milijarde u

	javnom sektoru, da se što manje porezima opterećuje ekonomija, zato što nam troškovna efikasnost pada.		kolovozu 2025., što je veliki pad, pa možemo reći da je tvrdnja točna. (poveznica)
16.	Otkako smo uveli euro, istaknula je, fiskalna disciplina nam je sve manja.	Točno	Fiskalna disciplina označava odgovorno i održivo upravljanje javnim financijama – država troši onoliko koliko si može priuštiti. Budući da javni dug Hrvatske raste od uvođenja eura 2013. možemo kazati da je tvrdnja točna. (poveznica)
17.	Zbog toga je čak i MMF uputio savjet Hrvatskoj da smanji rast plaća.	Točno	Ova tvrdnja također je točna, što se može iščitati u izjavi MMF-a naslovljenoj “ <i>Republic of Croatia: Staff Concluding Statement of the 2025 Article IV Mission</i> “. Oni kažu kako brzi rast stalne potrošnje na plaće i socijalne naknade također čini proračun rigidnijim, ugrožavajući javna ulaganja u slučaju negativnih šokova. (poveznica)
18.	Glavni ekonomist HUP-a Hrvoje Stojić tvrdi da na plaće u javnom sektoru odlazi gotovo 14 posto BDP-a.	Netočno*	Na plaće je u javnom sektoru u 2024. utrošeno 11,3% vrijednosti BDPa, što bi iznosilo 9.7 milijardi eura. *izračun se temelji na podacima za 2024. te postoji mogućnost da se ta brojka povećala na gotovo 14%.(poveznica)
19.	"Dakle, europski smo viceprvaci nakon Danske, a mislim da će se mnogi složiti da Danska ima bolju i bržu kvalitetu usluga u javnom sektoru"	Točno*	Danska je za plaće u javnom sektoru izdvajala 13,9% vrijednosti BDP-a, dok je Hrvatska bila na trećem mjestu sa 11,3%, no u godinu dana vrlo je vjerojatno da je sa 2.mjesta izbacila Island koji je u 2024. imao samo 0.4 postotna poena više od Hrvatske. *izračun za 2025. nije dostupan, tvrdnja je moguće točna. (poveznica)

20.	...rekao je i dodao da se u posljednjih pet godina razlika u plaćama javnog i privatnog sektora udvostručila.	Točno	Prosječna bruto plaća u javnom sektoru 2020. godine bila je 1421€, a u poslovnom sektoru 1137€, što je razlika od 284€. Dostupni podaci za 2024. pokazuju 2325€ bruto u javnom sektoru naspram 1632€ bruto u poslovnom, što daje razliku od 693€. Razlika se i više nego udvostručila. (poveznica)
21.	Posljedice toga se vide i u zaposlenosti. Dok, s jedne strane, javne tvrtke i institucije masovno zapošljavaju, u pojedinim se gospodarskim granama bilježi pad broja radnika.	Točno	Da broj zaposlenih raste, vidjeti ćemo po brojkama iz sljedeće tvrdnje. Prilično uvjerljiv je i podatak da je trenutno otvoreno 6 915 pozicija u javnom sektoru. (poveznica)
22.	"Javni sektor ove godine bilježi godišnju stopu rasta zaposlenosti oko 3,5 posto, a prerađivačka industrija smanjuje zaposlenost za 2,6 posto."	Točno	Broj zaposlenih u javnom sektoru u 2024. bio je 243.376, a u 2025. 252.208 osoba, što je porast od 3,5% pa je ova tvrdnja istinita. (poveznica) Zaposlenost u prerađivačkoj industriji pala je u 2025. Za 2.6 postotnih poena u usporedbi s 2024. (poveznica)
23.	Recept za bezbolno podizanje plaća je, po njegovim riječima, povećanje produktivnosti, ali i profitabilnosti, koja je u Hrvatskoj po radniku upola manja nego u EU.	Točno	Prema Eurostatovim podacima, profitabilnost prosječnog EU radnika je 15€ po satu, dok je u Hrvatskoj 6.8€. (poveznica)

3. Zaključak analize

Analizom jedanaest tvrdnji iz članka utvrđeno je da je većina njih točna i u skladu sa službenim statistikama, dok su dvije djelomično točne zbog nedostupnosti najnovijih podataka, a samo jedna jasno odstupa od verificiranih brojki. Provjera je pokazala da se autor oslanja na vjerodostojne izvore kao što su DZS, Eurostat, HNB, HRT i Narodne novine te pritom točno prikazuje ključne ekonomske trendove, uključujući rast plaća u javnom sektoru, prisutnost spirale cijena i plaća, razlike između javnog i privatnog sektora te kretanja zaposlenosti. Najvažniji rezultat provjere jest da se navodi u članku u najvećoj mjeri

"Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih"

podudaraju sa službenim podacima, što potvrđuje njegovu faktografsku utemeljenost. Zbog visoke razine usklađenosti sa statističkim izvorima i malog broja pogrešaka koje ne mijenjaju cjelinu iznesenih zaključaka, članak se može smatrati pouzdanim i informativnim prikazom aktualnih gospodarskih kretanja u Hrvatskoj.

4. Korišteni izvori

POPIS LITERATURE

1. HRT Vijesti: Otvoreno: „*Koliki bi trebao biti rast plaća ako bi inflacija 2026. mogla biti oko 3%?*“ ([poveznica](#))
2. Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja (2025, 5. studenoga). *Pregovori oko osnovice i materijalnih prava bez relevantnih pomaka*. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
3. Hrvatska narodna banka (2025, 12. rujna). *Sažetak jesenske makroekonomske projekcije HNB-a za Hrvatsku – rujan 2025*. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
4. Ekonomski institut, Zagreb (2024) *O usporedbi plaća u javnom i poslovnom sektoru, te kako je moguće da su prosječne mirovine rasle brže od prosječnih plaća*. Dostupno na: [poveznica](#) (Pristupljeno 28. studeni 2025.).
5. HRT (2025, 5. studenoga). *Ivanov: Spirala cijena i plaća zahtijeva reformu javnog sektora*. Vijesti HRT. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
6. Vlada Republike Hrvatske. (2024, 31. prosinca). *Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini* (NN 155/2024). Narodne novine. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
7. Hrvatska Vlada (2025) *Uredba o visini minimalne plaće za 2026. godinu*, Narodne novine, NN 132/2025-1931. Dostupno na: [poveznica](#) (Pristupljeno 28. studeni 2025.)
8. Nacionalni sindikat zaposlenika u zdravstvu (NSZ) (2024) *Tablica uz uredbu – usvojena* [PDF]. Dostupno na: [poveznica](#) (Pristupljeno 28. studeni 2025.).
9. Nacionalni sindikat zaposlenika u zdravstvu (NSZ) (2024) *Tablica uz uredbu – usvojena* [PDF]. Dostupno na: [poveznica](#) (Pristupljeno 28. studeni 2025.).
10. Vlada Republike Hrvatske (2024) *Odluka o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama u 2025. godini*, Narodne novine, NN 155/2024-2564. Dostupno na: [poveznica](#) (Pristupljeno 28. studeni 2025.).
11. Hrvatski sabor (2023) *Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama*, Narodne novine, NN 155/2023-2359. Dostupno na: [poveznica](#) (Pristupljeno 28. studeni 2025.).
12. Eurostat. (n.d.). *gov_10a_main: Public sector wages as % of GDP — custom table*. European Commission. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
13. Državni zavod za statistiku. (n.d.). *Podaci*. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
14. Hrvatska narodna banka (2024) *Kako porast plaća utječe na inflaciju*. Dostupno na: [poveznica](#) (Pristupljeno 28. studeni 2025.)

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

15. IZA – Institute of Labor Economics (n.d.) *dp5322* [PDF]. Dostupno na: [poveznica](#) (Pristupljeno 28. studeni 2025.).
16. Državni zavod za statistiku (DZS) (n.d.) 97240. Dostupno na: [poveznica](#) (Pristupljeno 28. studeni 2025.).
17. Eurostat. (n.d.). *gov_10a_main: Government revenue, expenditure and main aggregates* [Online dataset]. European Commission. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
18. International Monetary Fund (2025) *Republic of Croatia: Staff Concluding Statement of the 2025 Article IV Mission*. Dostupno na: [poveznica](#) (Pristupljeno 28. studeni 2025.)
19. Eurostat. (n.d.). *gov_10a_main: Government revenue, expenditure and main aggregates* [Online dataset]. European Commission. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
20. Eurostat. (n.d.). *gov_10a_main: Government revenue, expenditure and main aggregates* [Online dataset]. European Commission. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
21. Ekonomski institut, Zagreb. (2024, 5. rujna). *O usporedbi plaća u javnom i poslovnom sektoru, te kako je moguće da su prosječne mirovine rasle brže od prosječnih plaća* Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
22. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije (n.d.) *Natječaj u državnoj službi* — objava broj 22299. Dostupno na: [poveznica](#) (Pristupljeno 28. studeni 2025.).
23. Ministarstvo pravosuđa i uprave. (2024, ožujak). *Statistički prikaz broj 31* [PDF]. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
24. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. (2025, srpanj). *Statistički prikaz broj 36* [PDF]. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
25. Državni zavod za statistiku. (2025, 21. listopada). *Zaposleni prema djelatnostima u rujnu 2025.* [Priopćenje RAD-2025-2-1/9]. Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)
Državni zavod za statistiku. (2025, 21. listopada). *RAD-2025-2-1/9 Zaposleni prema djelatnostima u 2025.* Dostupno na: [poveznica](#) (pristupljeno 23.studeni, 2025.)